

FORSLAG TIL PLANPROGRAM FOR DETALJREGULERING

Massetak/grustak

Verpe

Lunde i Nome kommune

Plan-ID 4018_2026_01

Tiltakshaver: Torstein Omnes

Plankonsulent: Planhuset AS

Innholdsfortegnelse

1	Bakgrunn og formål	3
2	Planprosess og medvirkning	4
3	Prosess	5
4	Beskrivelse av planområdet.	6
5	Overordna rammer og føringer	8
5.1	Statlige planretningslinjer retningslinjer	8
5.2	Kommuneplanens arealdel.....	9
5.3	Eierforhold	9
6	Dagens situasjon i planområdet	11
6.1	Kommuneplanens formål	11
6.2	Landskap	12
6.3	Jord og skogressurser.....	13
6.4	Grunnforhold	14
6.5	Naturmiljø	15
6.6	Kulturlandskap og kulturminner.....	15
6.7	Samfunnssikkerhet – risiko og sårbarhet.....	16
7	Planprogram og utredningsplikt	17
8	Tema i konsekvensutredning.....	17
8.1	Landskap	17
8.2	Friluftsliv.....	17
8.3	Kommuneplanens formål	17
8.4	Planfaglige vurderinger	17
8.5	Jordvern- og landbruksfaglige vurderinger	18
8.6	Miljøvern faglige vurderinger	18
8.7	Kulturlandskap og kulturminner.....	18
8.8	Samfunnssikkerhet – Risiko og Sårbarhet.....	18
8.9	Veg- og vegtekniske forhold/trafikk-løsninger.....	18
8.10	Forurensing.....	18
9	Alternativer	19
9.1	0-alternativet:	19
9.2	Området reguleres til massetak/grustak:	19

1 Bakgrunn og formål

Grunneier Torstein Omnes ønsker å øke areal for råstoffutvinning nord for allerede etablert massetak. Området befinner seg ved Verpe på nordsiden av Straumen, sør for Skavdalsfjellet og vest for Lunde sentrum i henhold til vedlagt oversiktskart. Formålet med planen er å legge til rette for råstoffutvinning av fjell og løsmasser, deponi og mellomlagring.

Mineralressursen innenfor planområdet er hovedsakelig planlagt for bruk til betongproduksjon og asfaltproduksjon. Grunneier har tatt prøver av massene på stedet som viser god kvalitet til bruk på offentlige veganlegg og ellers i bygge- og anleggsvirksomhet.

Planhuset er forslagsstiller og er ansvarlig for utarbeidelse av plandokumentene. Oppstartsmøte ble avholdt med Nome kommune den 23.04.26 på plankontoret i Ulefoss. Torstein Omnes står som eeneier av Verpe Grustak AS. Grustaket har gnr.86 / bnr.48.

I kommuneplanens arealdel for Nome, 2020-2030, plan-ID 2019_02 er området avsatt til råstoffutvinning og LNFR. Areal avsatt til råstoffutvinning i kommuneplanens arealdel er planlagt utvidet mot nord i LNFR-område, som består av kupert skogsareal, omtrent 7,9 daa, og ble innlemmet i 86/48 i 2021.

Tiltaket er ikke i samsvar med overordnet plan og planforslaget utløser dermed krav om konsekvensutredning/ planprogram.

Ifølge forskrift om konsekvensutredninger av 01.07.2017 § 6 bokstav b skal reguleringsplaner etter plan- og bygningsloven for tiltak i vedlegg I alltid ha planprogram eller melding og konsekvensutredning.

Innholdet i konsekvensutredningen følger av forskrift om konsekvensutredninger kapittel 5. Forskriftens § 17 første ledd siste punktum lyder:

«Konsekvensutredningens innhold og omfang skal tilpasses den aktuelle planen, og være relevant for de beslutninger som skal tas.»

2 Planprosess og medvirkning

For planer som kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn, skal det utarbeides planprogram etter reglene i pbl. §4-1 (jfr. plan- og bygningsloven §12-9).

Plan- og bygningsloven §4.1 lyder:

«Planprogrammet skal gjøre rede for formålet med planarbeidet, planprosessen med frister og deltakere, opplegget for medvirkning, spesielt i forhold til grupper som antas å bli særlig berørt, hvilke alternativer som vil bli vurdert og behovet for utredninger. Forslag til planprogram sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn samtidig med varsling av planoppstart. Planprogrammet fastsettes ordinært av planmyndigheten».

Planarbeidet vil utarbeides i samsvar med de frister og krav til medvirkning som er sikret gjennom plan- og bygningsloven §12-10 og forskrift om konsekvensutredninger §25. Det tas sikte på å gjennomføre møter og drøftinger med kommunens administrasjon etter behov.

Foretak med kompetanse på de ulike tema blir engasjert i prosessen med faglige vurderinger.

3 Proses

Tabellen viser forventet fremdrift:

Prosess	Aktør	Tid
1. Forhåndskonferanse kommunen	Tiltakshaver/planlegger /kommunen	23.04.26
2. Forslag til planprogram	Planhuset/kommunen	26.05.26
3. Planprogram KU	Behandling kommunen	XX.XX.XX
4. Annonsering oppstart planarbeid	Utsending fra Planhuset	XX.XX.XX
5. Innsending av merknader til planarbeid	Myndigheter, naboer og øvrige 6 uker	XX.XX.XX
6. Utarbeiding av plan med aktuelle tema	Planhuset og aktører til tema i KU	XX.XX.XX
7. Plan innsendes til første gangs behandling i kommunen	Alle forhold må være avklart	XX.XX.XX
8. Forslag og behandling legges ut på kommunens hjemmeside	Kommunen	XX.XX.XX
9. Kommunen annonserer høring til berørte parter.	Kommunen	XX.XX.XX
10. Innsending av merknader til konkret plan.	Myndigheter, naboer og øvrige 6 uker	XX.XX.XX
11. Søker kommenterer merknader	Planhuset, tiltakshaver	XX.XX.XX
12. Kommunen behandler innkomne merknader.	Kommunen	XX.XX.XX
13. Ny behandling med (2.gangs) korrigeringer.	Kommunen og Planhuset	XX.XX.XX
14. Endelig godkjenning i kommunestyret.	Kommunen	XX.XX.XX

Forslagsstiller skal utarbeide en detaljreguleringsplan med tilhørende konsekvensutredning.

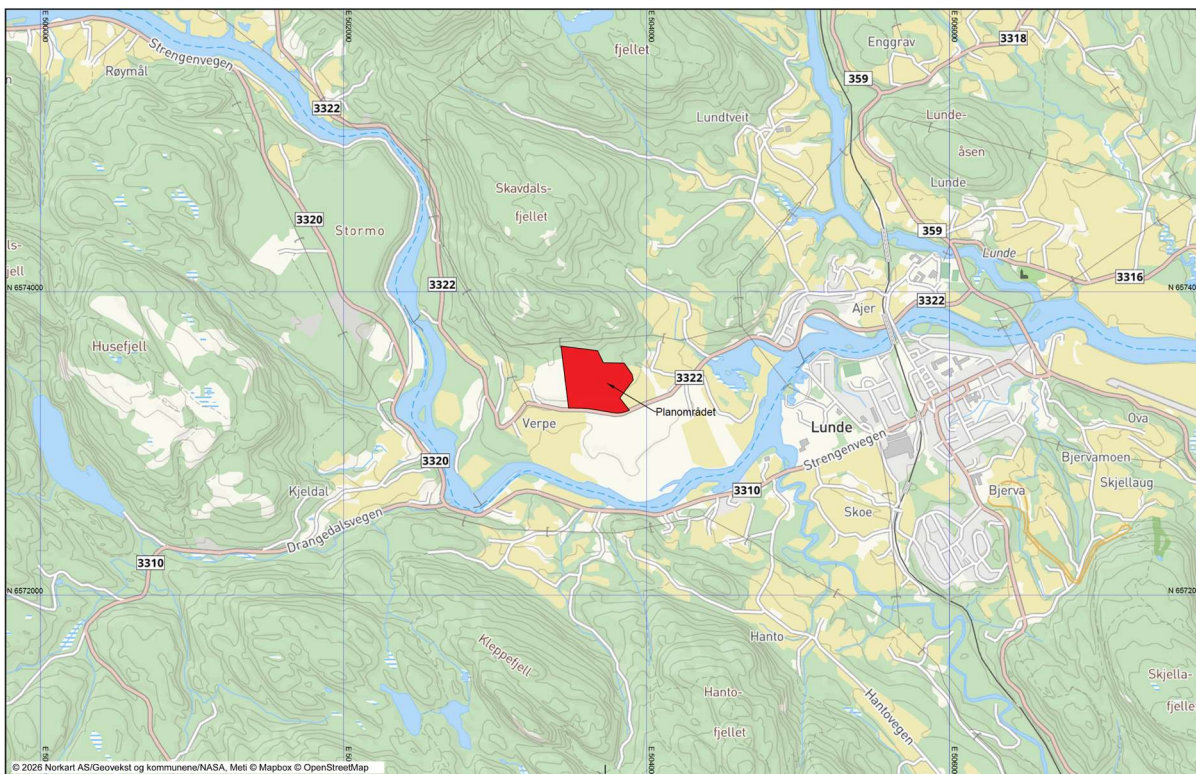
4 Beskrivelse av planområdet.

Planområdet med 150,4 daa ligger i Lunde, Nome kommune. Adkomst til området er via Flåbygdvegen. Området ligger omtrent 4,1 km fra Lunde sentrum. Planområdet omfatter i sin helhet eller delvis gnr/bnr: 86/48, 86/5, 86/9 og 201/3.

Området har vært i drift siden 1950-tallet, da Aslak Verpe først etablerte massetaket og utvinnet grus og støpesand. Følgende aktører har drevet massetaket etter Aslak Verpe:

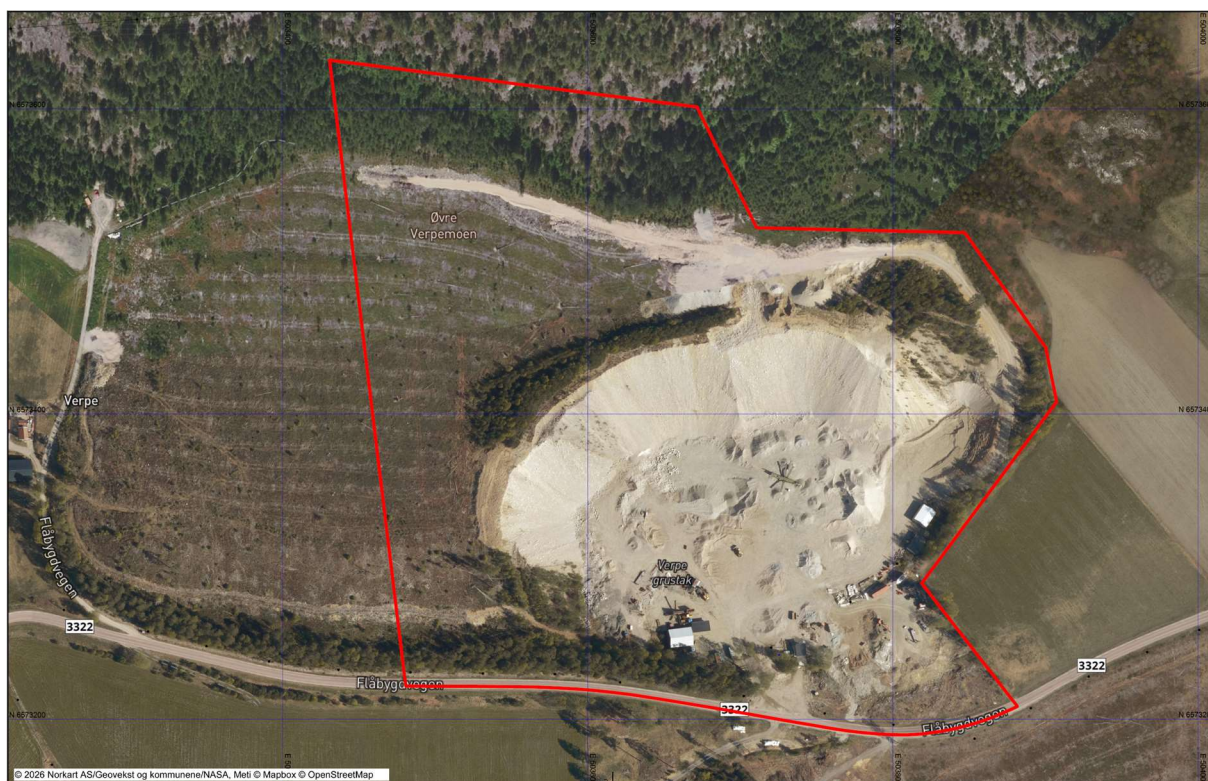
- Trafikk & Anlegg AS (nå under navnet Veidekke Anlegg Sør)
- Veidekke ASA
- Veidekke ASA leier ut massetaket til Con-Form
- Trygve Knutslid (maskinentreprenør/enkeltpersonforetak)

Liv Ruud (grunneier) selger sin eiendom og et fradelt grustak i 2019. Torstein Omnes og Simen Høgstad anskaffer grustaket, og til slutt står Torstein Omnes som eneste eier av området og virksomheten i dag.

Figur 1: Planområdets beliggenhet (kilde: Norkart)

Planområdet er en del av et større gårdsbruk langs Flåbygdvegen. Området var opprinnelig en skogkledd li, med dyrka mark på begge sider.

Figur 2: Flyfoto med markering av planområdet (kilde: Norkart)

5 Overordna rammer og føringer

5.1 Statlige planretningslinjer retningslinjer

Henviser til statlig planretningslinje §6-2 og statlig planbestemmelser §6-3 som omhandler nasjonale forventninger til planlegging. Disse skal legge føringer for planleggingen:

- **Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet**
(tidligere samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging)
- **Statlige planretningslinjer for klima og energi**
(tidligere klima- og energiplanlegging og klimatilpasning)

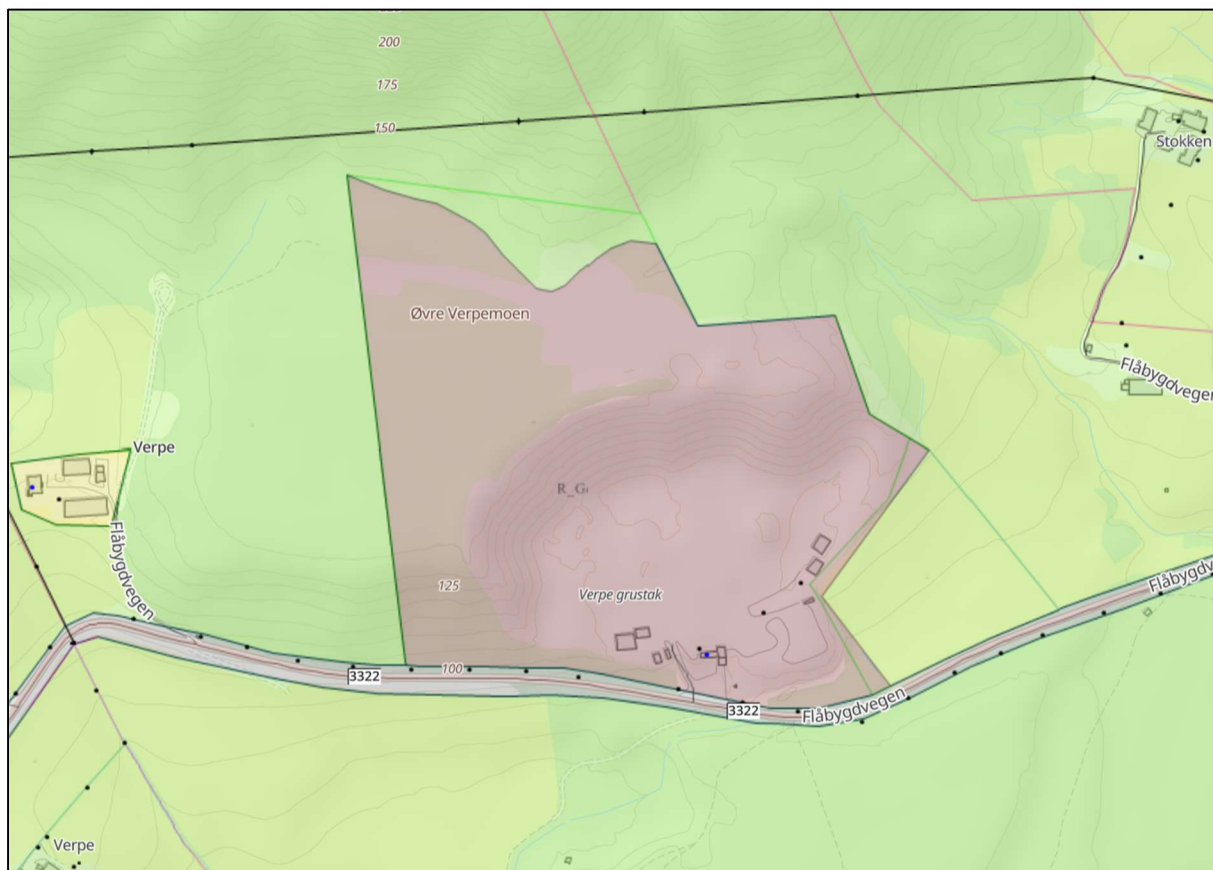
For å sikre nasjonale eller regionale interesser skal planstrategi ta hensyn til eventuelle miljøpåvirkninger og sørge for bærekraftige løsninger, og bidra med løsninger som imøtekommer følgende utfordringer som regjeringen omtaler som spesielt viktig:

- Sikre et oppvekstmiljø som gir barn og unge trygghet
- Synliggjøre og styrke barn og unges interesser
- Bevaring av naturmangfold og mindre ulikhet
- Samordning og samarbeid i planleggingen
- Trygge og inkluderende lokalsamfunn
- Velferd og bærekraftig verdiskaping
- Klima, natur og miljø for framtiden
- Samfunnssikkerhet og beredskap
- Reduserte klimagassutslipp
- Ansvarlig forbruk
- Ressursbruk

5.2 Kommuneplanens arealdel

I kommuneplanens arealdel for Nome 2020–2030, plan-ID 2019_02, er området avsatt til råstoffutvinning (RU) og LNFR. Planforslaget innebærer en utvidelse av RU-området mot nord, inn i kupert skogsareal på omtrent 7,9 daa. Tiltaket er ikke i samsvar med overordnet plan og planforslaget utløser dermed krav om konsekvensutredning/ planprogram.

LNFR-området i nord ble innlemmet i 86/48 i 2021 i forbindelse med rullering av kommuneplan og planforslaget legger opp til at dette arealet omdisponeres til RU. Planforslaget legger også til rette for at RU avgrenses mot LNFR-områder, slik at det kan etableres buffersone i forhold til plangrense og øvrige hensyn.

Figur 3: Kommuneplanens arealdel for Nome 2020-2030 (kilde: arealplaner.no)

5.3 Eierforhold

Grunneier(-e) til	4018-86/48	Verpe Grustak As
	4018-86/1	Groa Grethe
	4018-86/1	Groa Kjetil
	4018-86/2	Lunde Terje Kristen
	4018-86/3	Ajer Geir
	4018-86/3	Ajer Nina Anette Wik

4018-86/6 Kåsene Svein Gunnar
4018-86/8 Aase Aud Kristin
4018-86/9 Fiskodde Helge Ivar
4018-86/10 Ajer Geir
4018-86/10 Ajer Nina Anette Wik
4018-86/13 Lund Randi Fjeldly
4018-86/14 Fiskodde Helge Ivar
4018-86/14 Heinrichs Elin
4018-86/15 Fiskodde Helge Ivar
4018-86/15 Heinrichs Elin
4018-86/16 Ajer Geir
4018-86/16 Ajer Nina Anette Wik
4018-86/17 Lund Edgar Daniel
4018-86/18 Strand Inger Berit Lunde
4018-86/20 Aase Aud Kristin
4018-86/33 Stokken Egil
4018-86/35 Aase Aud Kristin
4018-86/37 Lund Randi Fjeldly
4018-86/41 Aase Aud Kristin
4018-86/44 Statkraft Energi As
4018-86/49 Nygård Stian
4018-87/4 Halvorsen Jon Anders
4018-201/3 Telemark Fylkeskommune

6 Dagens situasjon i planområdet

6.1 Kommuneplanens formål

I kommuneplanens arealdel er området nord for massetaket avsatt til LNFR.

Figur 4: Dronefoto viser skogarealet nord for massetaket som ble innlemmet i gnr.86, bnr.48 i 2021. (kilde: Planhuset as)

6.2 Landskap

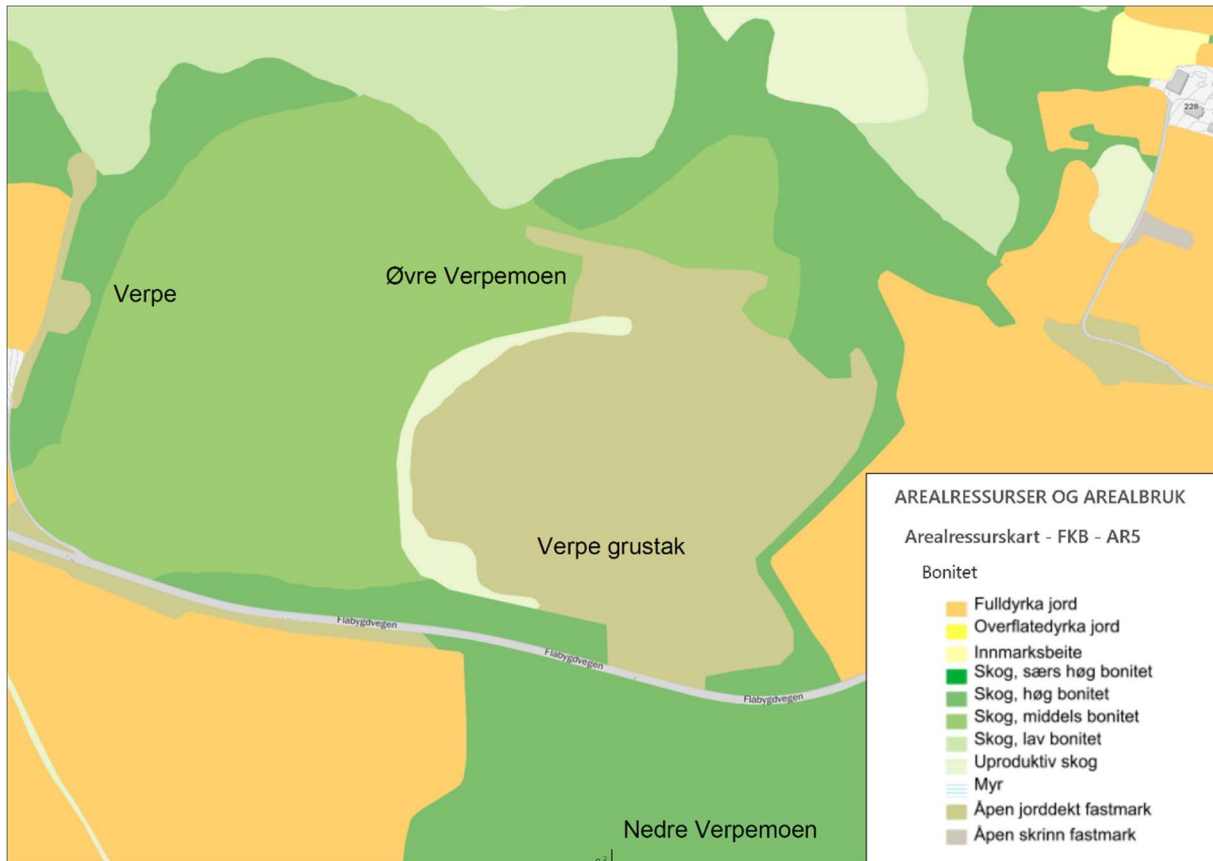
Figur 5: Området er etablert i et oppløftet platå tett inntil Skavdalsfjellet, og området rundt domineres av landbruksareal og spredt skog. (kilde: Planhuset as)

Figur 6: Området er naturlig skjermet for innsyn fra vestgående retning og noe mindre fra sør og østgående retning. (kilde: Planhuset as)

6.3 Jord og skogressurser

Området nord for Verpe grustak er vist i Naturbase som variert barskog med både middels og høy bonitet¹, hovedandelen har lav bonitet. Sør- og østsiden av planområdet er dekket av fulldyrka jord og barskog av høy bonitet, disse arealene er ikke planlagt for massetak/grustak. På vestsiden av grustaket er arealer med middels bonitet planlagt holdt uberørt.

Figur 7: Kartutsnitt som viser bonitet (kilde: Naturbase)

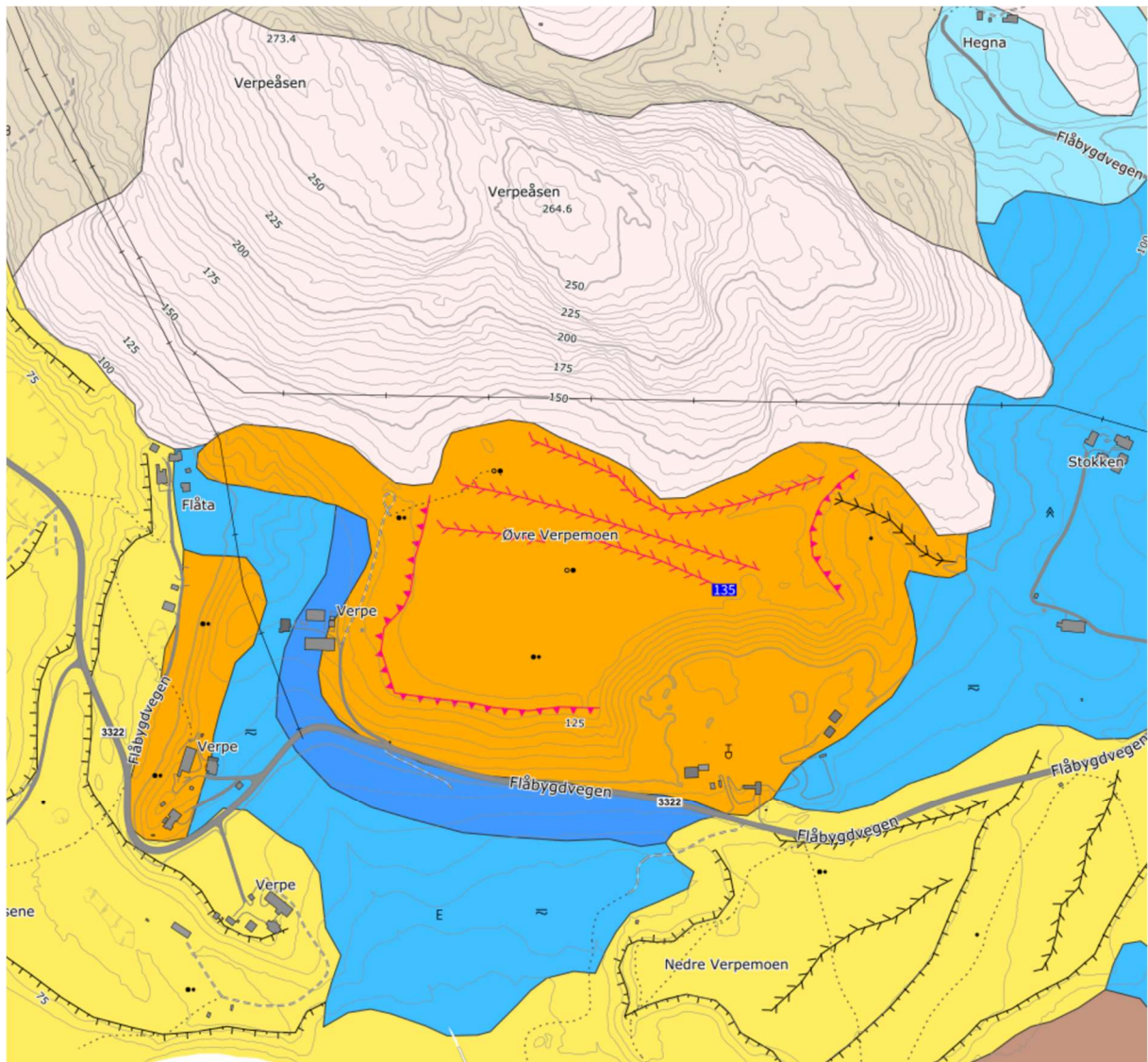
¹ Bonitet betyr godhet, i skogbruket benyttes begrepet for å klassifisere voksesteder med ulikt vekstpotensial for trær.

6.4 Grunnforhold

Løsmassekartet viser at det befinner seg organisk materiale (grå) i nord og nedenfor dette bart fjell (rosa). Massetak/grustaket er etablert på et område som inneholder breelvavsetning (oransje) og er omsluttet av følgende:

- Marin strandavsetning (mørkeblå)
- Hav- og fjordavsetning (turkis)
- Elve- og bekkeavsetning (gul)

Fellestrekkene til de sistnevnte er innhold av sand, grus, stein og kvikkleire. Området som er planlagt utvidet i nord inneholder breelvavsetning (oransje) og bart fjell (rosa).

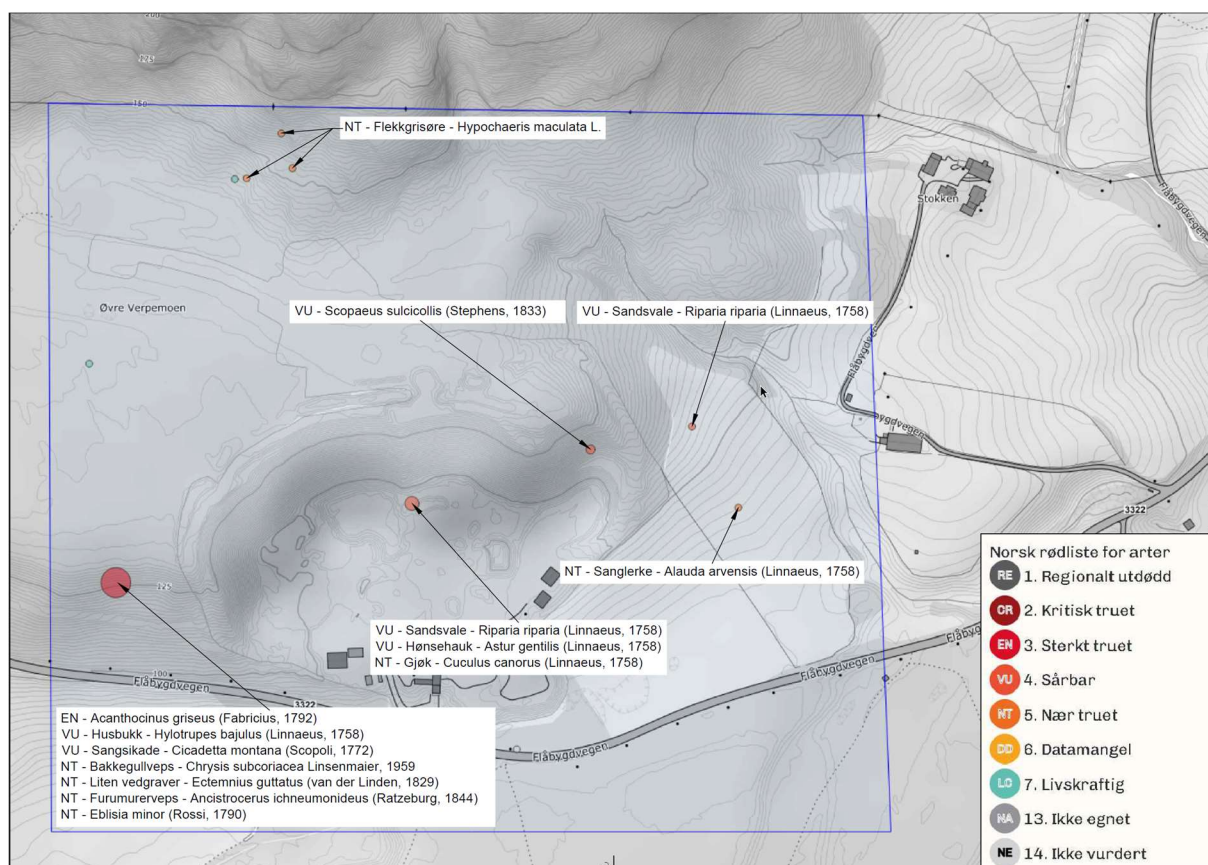

Figur 8: Kartutsnitt som viser løsmasser (kilde: NGU)

6.5 Naturmiljø

Det ble i 2022 gjennomført undersøkelser av insektdiversitet og naturmangfold både innenfor planområdet og i tilgrensende områder avsatt til råstoffutvinning og LNFR i kommuneplanen.

Det foreligger noe usikkerhet knyttet til naturmangfoldet i området, som beskrevet i tidligere rapporter. Usikkerheten knytter seg særlig til omfang og utbredelse av eventuelle naturverdier. På bakgrunn av planområdets beliggenhet og karakter vurderes likevel det samlede kunnskapsgrunnlaget som tilstrekkelig på dette plannivået, naturmangfold ivaretas gjennom bestemmelser i planen.

Figur 9: Registrerte arter i området (kilde: artsdatabanken)

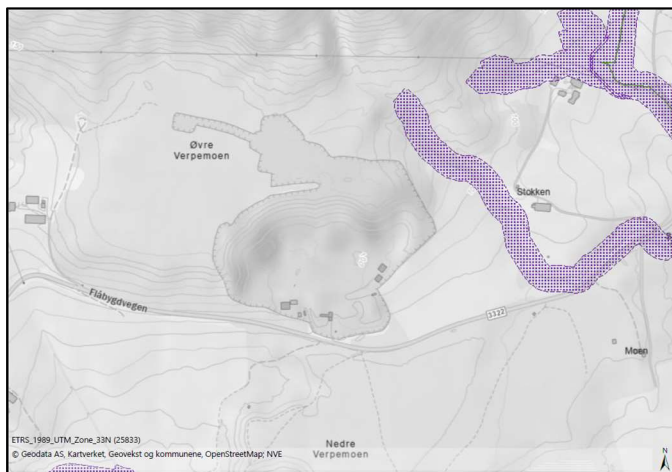
6.6 Kulturlandskap og kulturminner

Planområdet befinner seg i et relativt åpent dallandskap under skoggrensen, med bebygde områder og dominert av jordbruk.

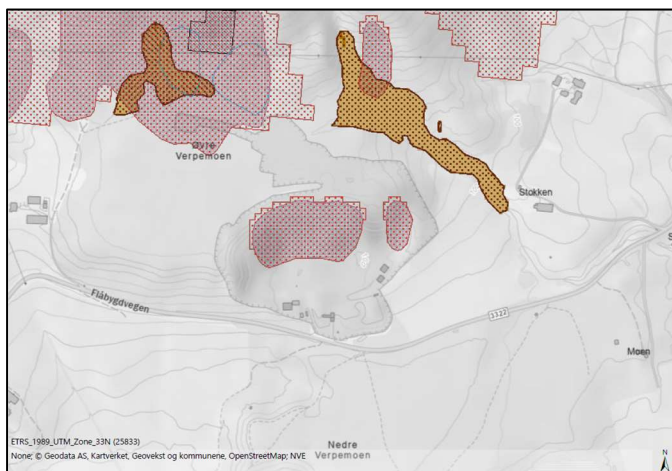
Det er ikke registrert automatisk fredete kulturminner i området.

6.7 Samfunnssikkerhet – risiko og sårbarhet

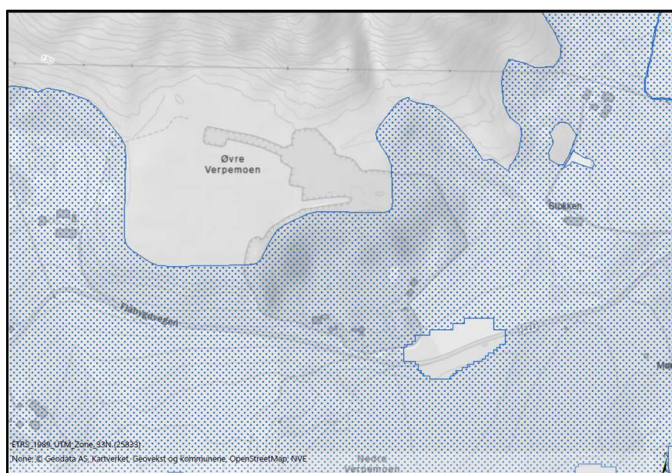
NVE atlas viser naturfare av ulik karakter i området:

Figur 10: Aktsomhetskart for flom (kilde: NVE)

Figur 11: Aktsomhetskart for skred (kilde: NVE)

Figur 12: Aktsomhetskart for kvikkleire (kilde: NVE)

7 Planprogram og utredningsplikt

Forskrift om konsekvensutredning kapittel 4 § 13: For planer etter plan- og bygningsloven skal forslagsstiller utarbeide et forslag til planprogram for planer etter kapittel 2 § 6 første ledd bokstav b eller kapittel 2 § 8 bokstav a.

Endring av reguleringsplanformål fra LNFR i kommuneplanens arealdel 2020 – 2030 til massetak/grustak, vil omfattes av forskrift av konsekvensutredning.

Kapittel 2. Planer og tiltak som omfattes av forskriften: «§ 6. Planer og tiltak som alltid skal konsekvensutredes og ha planprogram eller melding»

8 Tema i konsekvensutredning

Det planlegges etablering av massetak/grustak.

Tema som er vurdert for konsekvensutredning har utgangspunkt i forskriftens § 21.

I henhold til § 10 skal det vurderes om en plan eller tiltak kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn. Området er på 150,4 daa og ligger i et nokså skjermet område vest for Ulefoss i Nome kommune, sørøst for Flåbygd og ligger i nærheten av Straumen.

8.1 Landskap

Temaet skal utredes nærmere i forhold til utvidelse. Det foreligger allerede planer som viser avslutningsplan - området har vært i drift i mange år og har driftsplan fra tidligere. Videre drift, nå med uttak av fjell, vil bli vurdert i helhet sammen med løsmasser iht. påvirkning av landskapet.

I avslutningsplanen som er utarbeidet i forbindelse med driftsplanen, er det lagt opp til følgende: Areal inntil skogsliene klargjort for tilplanting av skog. Areal berørt av uttak tilført humusholdige jordmasser. Flatparti ned mot veg, på vegnivå, dyrket mark for grassproduksjon. Avplanert skogsbunn/landbruksmark for grassproduksjon. Alt driftsutstyr og skrot fra drift i massetak fjernet. Opprinnelig lside omdisponert til jordbruk. Areal i bunn av massetak omdisponert til næring.

8.2 Friluftsliv

Området utredes ifm. ferdsel til friluftsområder og andre hensyn vedrørende friluftsliv. Grustaket/massetaket ligger inntil Verpeåsen, og med kort avstand til Skavlandsfjellet og Straumen som er aktuelle områder for friluftsliv. Nord for området befinner det seg et vernet vassdrag, området Flåvatn - Seljordsvatn.

8.3 Kommuneplanens formål

Avvik fra kommuneplanens arealdel.

8.4 Planfaglige vurderinger

Grunneier ser det som svært viktig å tilrettelegge for et tilbud i markedet for å ta imot organisk avfall fra f.eks. veganlegg og større tomteanlegg der humusholdig overskuddsmasse må fjernes. Det er oppfattet i markedet at det tidvis er et stort behov for

slik deponering, enten som mellomlagring for en entreprenør eller som avhending til tiltakshaverne for videre foredling. Myr og jordmasser kan harpes sammen med sandmasser og foredles til jordmasser for salg. Grunneier trenger også et deponi for etappevis tilbakeføring til skogsmark etter hvert som etappene er avsluttet.

8.5 Jordvern- og landbruksfaglige vurderinger

Det foreligger matjordplan. Temaet skal utredes.

8.6 Miljøvern faglige vurderinger

Det er blitt foretatt kartlegging av insektdiversitet, som viser til artsmangfoldet og videre anbefalinger, derav buffersoner. Det er blitt gjort undersøkelser rundt naturmangfold, med konklusjon at påvirkningen av tiltaket er ubetydelig og samlet konsekvens er ubetydelig, da hovedsakelig fattig og vidt utbredt furuskog påvirkes, dog hensyn må tas ifm. eksisterende forekomst av rik barskog langs plangrensen og med anbefaling om tydeligere markering av området med rik barskog. Uttak av steinmasser kommer ikke i konflikt med det aktuelle området.

I forhold til støv er det lagt inn store buffersoner mot vassdrag i nærheten, og generelt rundt formålsområdet som planlegges for råstoffutvinning. Det legges opp til støvdempende tiltak i form av vanning ved behov. Avrenning vurderes i sammenheng med masser i grunnen og området vurderes i henhold til skjerming for innsyn. Støy vurderes i henhold til anbefalingene i T-1442/2021.

8.7 Kulturlandskap og kulturminner

Foreligger ingen kulturminner for øyeblikket. Temaet skal utredes.

8.8 Samfunnssikkerhet – Risiko og Sårbarhet

I henhold til plan- og bygningsloven §4-3 skal det gjennomføres en risiko og sårbarhetsanalyse (ROS). ROS-analysen er en del av reguleringsplan sammen med konsekvensutredningen (KU).

8.9 Veg- og vegtekniske forhold/trafikk løsninger

Trafikkforhold vurderes iht. drift, derav sprenging, knusning av stein og transport. Adkomst, derav utforming, friskt, myke trafikanter og øvrig trafiksikkerhet. Trafikkmengde med hensyn til økt areal for råstoffutvinning, derav mineralforekomsten fjell, i sammenheng med eksisterende uttak av løsmasser. Temaet skal utredes.

8.10 Forurensing

Forurensing i form av utslipp og forurensede masser fra massetak/grustak. Temaet skal utredes.

9 Alternativer

9.1 0-alternativet:

Arealet som foreslås omdisponert til råstoffutvinning inneholder ikke løsmasser. Dersom omdisponeringen ikke gjennomføres, vil uttak av bergforekomsten ikke kunne realiseres, og dagens situasjon med uttak begrenset til løsmasser vil bli videreført.

9.2 Området reguleres til massetak/grustak:

Ved omdisponering til råstoffutvinning kan bergforekomsten realiseres. Uttaket vil da ikke være begrenset til løsmasser, men også omfatte fjell. Dette kan gi samfunnsmessige gevinster i form av bedre ressursutnyttelse, tilgang på lokale byggeråstoff og redusert behov for transport av masser over lengre avstander.